

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 40 L — b.
 Negyed évre 20 L — b.
 Egy hóra . . 7 L — b.
 Nyíltér sora 6 L — b.
 Föld. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
 Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

A mult ereje.

Ugy mondják, — olvasom egyik tudós írásából — hogy amint a hajó a Golf-áram utja felé közeledik, egyszerre valami melegség érinti az utazót, úgy érzi, mintha egy láthatatlan tavasz felé közelednék. Öröm, megelégedés, egy jobb élet reményének pirja tölti el a lelket s az addig főlő, beteg, kétségektől kifáradt kodály villámgyorsasággal felfrissül.

A történelem nagy oceánján át mi is így evezünk a reformáció nagy emlékeinek felüdítő áramlata felé. Körülöttünk mindenütt ismeretlen világok meleg forrásai kezdenek hevíteni s valami csodálatosan új, pompájában uszó tavasznak lágy fuvalma száll arcunkra: komoly, szent vidámsággal gyógyítja lelkünket annak érzése, hogy az élet egyszerű s az Isten teremtetten világának levegője ózonnal dus, mint a havasi rétek ébredő virágainak lehelle.

Miért van ez? Azért, mert a messzeségből felénk jön ígérő hatalmával az Istenben való élet győzelmes ereje. Azért, mert életünk örök rejtélyeit, kételkedéseit nem oldja fel más, mint nagy egyéniségek erős, törhetetlen bizonyosságtétele; azért, mert minden dolog értéke a tett, a gyakorlat, maga az egyéni élet; azért, mert maga az élet tesz bizonyosságot egy egész emberiség fejlődésén át: így éljetelek, mert így lehet élni, mert így kell éljetelek.

Lutherben, Kálvinban, Zwingliben és mind azokban, akik velük, általuk egy létező munkálkodtak, nem azt csodálom, nem azt dicsőítem, hogy tudósok voltak, akik egymásután aratták sikereiket; nem azt, hogy az egyszerű család gyermeke hogyan emelkedik föl egy egész világ fölé, hanem azt a cselekedetüket, amint egy győzelmes, boldog hitnek, — földi emberi alakokban ábrázolt istenségtől mentesen, — egy új típusát mutatták meg előbb egy kicsiny családi körnek, majd pedig egy egész világegyetemnek.

Céljuk nem egy régi helyzet teljes összefüggése volt, hanem lelkük igaz hitének tisztá kifejezése, hogy minél teljesebben bihessenek. Céljuk, Istenné lenni s ezért a célért volt bátorításuk elhárítani akadályokat, volt erejük leküzdeni kísértéseket, amelyek belső elhatározásuk külső kivételében akadályozták volna; nem félnek oltárok rombolásától, hogy kövekből új oltárokat építhessenek. Nem azért szakadnak ki egyházuk kötelékéből, mert nehéz a teher, mert mások meggyőződése azt kívánja, mert családi kellemetlenségeknek akarják elejét venni, nem másoknak kedvéért hagyják el helyüket, ahonnan annyi boldogságot esedeztek a boldogokhoz, hanem, mert csak egygyé, a Krisztusé akarnak lenni. Nem azért vetik meg az egyház kötelékét, mert adót kell fizetni, iskolát kell tartani, hogy már megszabaduljanak ezektől, hanem, hogy úgy életükben, mint halukban csak az egy élő Istené lehessenek. Nem az emberi ész, de az örök Isten gondola, hitből, hitért, szabadon, mindentől mentesen; szabadon, egyedül, de mindenestől az Istenért! — ez a reformáció alapeszméje.

Ezzel teremtett a reformáció egy új valóslas típust, amely az Isten beszédét szólotta bizonyosságtételeben, mely mindenkihez a maga nyelvén szól, amihez nem kell tolmács, sem rendelet, sem utasítások, sem elszigetelt magyarázások, csak bizó, hívő lelkek, kik értik, akarják érteni e beszédet. Bizalmat táplált mindenki szemből, hogy talál egy lelkesítőt, mely képes az örökkévalóságból közvetlenül táplálkozni. És bizalmát helyeselte az élet; mert akik az Isten üzenetének szólásáért, beszédükre befejezést, a cappeli csatától Ná-

polyig, sőt azután is, életükkel adtak, arra drága pecséttel hitelt is ütöttek. „Az az élet harcra, tépett volt, de belső béke honolt benne, mint viharban álló kunyhókban a lobogás nélküli mécsvilág. Az az élet gyarló és bűnös volt, anyagát áterezték a bűnbocsánatnak és irgalomnak hajszálcsovei, melyen át teleítta magát az isteni könyörülettel, hogy hordozza azt, mint valami csodálatos edény a nárdust.” És az az élet parányi, talán semmis volt, de az Isten világterve nagy láncolatában parányi voltával egy egész örökkévalóságot hordozott. Az az élet is telve volt nyomorral, de összetartás és béke honolt az egyek szívében, testvéri szeretet tette megérthetővé hatalmát, az öreg apák szíve csak övéé volt, de aztán azé volt igazán, zsoltáros könyvüknek lapjain

nem a fájdalomkiszülte megalkuvás, hanem a tettek erős, kitartásra szilárd, cselekvésre bizonyosság betűi voltak írva. — „Emlékezzetek meg a ti előttetek járókról, akik szólották nektek az Isten beszédét és figyelmeztették az ő életök végére, kövessétek hitüket.”

Az ilyen élet hív, vonz, nevel. A mi pásztoraink ma is a reformátorok, a mi világunkban ők képviselik az Istenben való élet örök ifju típusát.

Mai ember, ki reformálni szeretnél, ki telve vagy új eszmékkel és szeretnél a bűnből, nyomorból fölemelni egy egész emberi társadalmat, föl a megértésre, a teljes boldogságra, kövesd a reformátorok hitét!

Kövessétek hitüket.

Szabó Ferenc.

Megadjuk . . .

A felsőcsernátoniak az iskolájukért. — Határozati javaslat, mely megörökítésre érdemes.

Felsőcsernátonban összegyűltek a presbiterek, a falu vénei és ifjai és határozatilag kimondták, hogy a felekezeti iskolát, mely a XVII. század derekán létesült s 1895-ben szűnt meg ideiglenesen, nem hagyják, azt fenntartják áldozatok árán is.

A falu kulturtörténetében nevezetes ülés a mult vasárnap folyt le és annak jegyzőkönyvébe vett határozati javaslatát a következő teljes szövegében mi is érdemesnek tartjuk leközölni. Az egyhangulag meghozott határozat így hangzik:

„Mi, jelenkori presbiterek és isk. széki tagok mindenekelőtt hálás megemlékezéssel ültünk föl tiszteletes Szabó Géza lelkész, Rákosi Mihály meggyőződés, Beke Dénes, Mezei Ferenc, Rákosi Dávid, Rákosi Lajos, Rákosi András id., Holnád Máté, Bajka András A. és Köllönte László áldott emlékeit, kik valamennyien poraikban pihennek már és akik bölcs előrelátással nem adták el örökre egyh. községünk iskola állítási jogát, hanem a mai nehéz időkre helyileg is fenntartották és kikötéssel biztosították iskolánkat, mely a bécsi, linci, nikolsburgi, westfáliai békekötések alapján már a XVII. század derekán létesült és azóta alig 28 évi szüneteléssel a trianoni legújabb békekötés alapján ma is áll.

Isten és falunk népe, megbízóink előtt ezennel ünnepélyesen kinyilatkoztatjuk, hogy mi, mint fiak és unokák sem akarunk hátrább maradni elődeinknél, hogy szent nyomdokaitat mindig követjük és jövőnkönk biztosításáért bármily szegény elnyomottak vagyunk, de áldozatra utolsó falatunkig készen állunk.

Szívünk magzatait keblünkönk letépetni nem hagyjuk, hisz a gyermek a jövő, a gyökér. Ha elfelednénk nyelvünket, megtagadnánk multunk dicsőségét és szüleiket, az becsületesség lenne tőlünk és reánk. Lelkünkötől, szellemünkötől idegen dajkaságra nem adjuk gyermekeinket! — nem, soha! Tudjuk mit jelent az erdélyi magyar egyházaknak — a segesvári csatásokon néphatározattal megerősített nagy szerű együttes lépése áldozathozatal szempontjából. Tudjuk azonban azt is, hogy magyar műveltségünkre, szokásainkra élet és halál forog ma szóban. Mi pedig az életet választjuk, kerüljön az orvosság bármilyen áldozatba. Idegen célokra, haszontalanságokra sokszor többet adunk ki, mert követelik! Ezt önmagunkért és önmagunknak hozzuk áldozatul önként, törvényesen! A 2 milliót kitevő magyar családból emiatt kiszakadni nem akarunk, nem tudunk.

A jelen és utókor előtt esztelen, megbélyegezni való gyalázatos bűn, kishitű gyávaság volna az.

A terhek megállapítását, arányos szétosztását magától értetődő, természetes dolognak tartjuk és vártuk, mivel semmiből semmi lesz s épen azért azt, mint szükséges eljárást örömmel köszöntjük. Nem volt eddig is sem jogos, sem helyes, hogy az összesség helyett és javára egy néhány áldozatos lélek hordja mindig a maga önkéntes adományait, buzgóságának építő, dicső köveit a szeretet oltárára. Ellenben egyenesen szerencsésnek mondjuk a határozat egyetemes voltát, mely szerint kivétel nélkül minden község, minden ref., kath. és unit. magyar az ő lelke, Istene és magyar testvére előtt színt fog vallani s a közös teherből részesedni, akár veszi igénybe felé. iskoláikat, akár nem. E nagy összefogódzás lendületét, szárnyat ad ügyünknek, mivel az együttes és egyszerre való emelés hatványozza az erőt s így egymás terhét hordozva, ellentállókabb vagyunk, mint szétszakadozva, magunkra hagyva.

A központosítással a régi felekezeti iskolák régi fája se, kényes kérdése oldódik meg simán, magától. Kínos teher szakad le az egyh. községe válláról. Megszűnik a tanítók fizetéséről, az évek folytán szükségszerűen növekedő családi és kórpótlékokról való állandó házi gondoskodás, küzködés. Mindezt az egyetemes központi pénztár hordozza, akárhányszor és bármilyen idős tanító legyen is az illető iskolánál. Mindezeket komoly lélekkel, megszámitva s tekintetbe véve, hogy családi és más viszonyok állandó változás alatt állanak: ma egyikünknek van gyermeke, unokája, holnap a másiknak; hogy a gyermek ma tulajdonképpen nemzeti közös kincse szülőknek és nem szülőknek egyaránt; továbbá, hogy ma egyik gyülekezet szorult rá a központi támogatásra — lévén idősebb tanítói — holnap a másik és józan értelemmel mérlegelve az idők súlyát: kezét nyújtunk egymásnak s önként, szabad akaratból és egyhangulag fogadjuk és ragadjuk meg vezéreink bölcs szavára az egyetlen mentőeszközt s nekik egyúttal az éber örökösöket, az utózatot figyelmeztetésért hálás köszönetet szavazunk, mivel kapocs nélkül elszéledt nyáj, pásztor nélkül a völgyekben szétjáró farkasok ragadmányai lennénk valamennyien.

A községünkre jutó arányos részre Isten előtti hálával vesszük tudomásul, hogy annak 2/3-a a tanítói ősi képével és hűvünk rendszeressé vált „Aranykönyv” i adományával ez isk. évre már fedezve van. A hiányzó összeg pótlását továbbra is a jó lelkek megértő szeretete-

tébe ajánljuk. Gondoskodásunk tárgyát képezi, hogy minden feltalálható forrást híven és szorgosan fölkeressünk s máris számos ut és lehetőség kínálkozik az önsegítésre. A netalán fennmaradó különbözetet pedig annak rendje szerinti, de utólagosan mindig a következő évi egyh. adóval, teherbíró képességét nézve fölosztjuk — hogy „az Ur ekként kegyelemmel és dicsőséggel koronázza meg majd ártatlan népét.” (Zsolt. 84. 12., 103., 4.) Amen.”

Mintha csak a magyar história lapjairól elevenednék meg egy történelmi aktus: „Megadjuk!” Felsőcsernátoni magyarok fogadjátok köszöntésünket!

A Székely Ujság sakkversenye.

Ugy a sakkozók, mint a közönség nagy érdeklődése mellett folyt le a héten a Székely Ujság sakkversenye. A versenyen résztvettek: Bartalis Miklós, Boldizsár Menyhért, dr. Draskóczy Aladár, dr. Elekes Béla, Kiss Dezső, Kovács J. István, Mihály László és Tornya Zsigmond. Az összes pártik lejátszása után az első díjat, egy arany pecsétgyűrűt és az ugyancsak első díjnak kitűzött 200 leut dr. Elekes Béla nyerte el 7 egységgel, a második díj 6 ponttal Kiss Dezsőnek és a harmadik 4 ponttal Mihály Lászlónak jutott. A versenyt mindvégig a legkellemesebb hangulat jellemezte. Nem volt valami szigorú, vagy túlkomoly mérkőzés, inkább egy érdekes, üdítő torna, mely összehozta a sakkozók egy-egy meggondolt, barátságos partit. Kis városunkban igazán elkelvek az ilyen nemesebb, változatosságot hozó, szellemi szórakozások. Hisszük, hogy a Székely Ujság kezdeményezése nem marad hatás nélkül és a jövőben gyakrabban írhatunk hasonló versenyekről.

Magyar aranykönyv.

— E rovatban azok neveit fogjuk beiktatni megörökítésül, kik megértve az idők szavát és nemesebb ösztönökkel hozzájárulnak a felekezeti magyar iskolák fenntartásához. Egyben felkérjük a falkák ref. és kath. iskoláinak vezetőit, hogy minden egyes adományról, legyen ez az adakozás természetbeni vagy pénzügyi, szíveskedjenek szerkesztőségünket értesíteni, hogy e rovatban ott álljon az adakozók nevei, mint a magyar fajszeretet nemetője, a magyar áldozatkészség örök dokumentuma.

A felekezeti iskolák fenntartásához adományaikkal hozzájárultak:

Kézdivásárhelyen a ref. és kath. egyházaknak iskolacélokra átutaltuk Weinberger József kereskedő adományát. Weinberger követve ismert jó szívének sugallatát, 500 leut adott át lapunknak kulturális célra. Ebből mi 250 leut a kath., 250 leut pedig a ref. egyháznak küldtünk meg.

Kiss Dezső fakereskedő, a sakkverseny második győztese a kapott díjat, 80 leut átadta kulturális célra. Ezt mi kettéosztva, 40 leut a ref., 40 leut pedig a kath. egyháznak adunk át a legszebb kulturális célra, az iskolák fenntartására.

A torjai és karatnavoláli felekezeti iskolák javára Kerekes András Istváné és neje Ilyés Anna karatnavoláli lakosok 500 leut adakoztak, példát mutatva mindkettő a magyarság iránti szeretetre.

Ugyancsak Kerekes András karatnavoláli földbirtokos a kézdivásárhelyi róm. kath. és ref. egyházaknak 500 (250—250) leut adott át iskolai célokra lapunk szerkesztőségének. Legyen áldás munkálkodásán.

Szász Károly korcsmáros 200 leut adott a helyi ref. egyháznak iskolai célokra.

Legyen áldott a nevük s áldozatkészségük örök példaadás az eljövendő okulására.

Egy használt, jó karban levő, csukott
KOCSI
eladó RÉTHI ALBERT kocsigyártónál.

HIREK

Szerda, október 25.

Sárjáték.

(Makáma kézdivásárhelyi gyerekek számára.)

(Körbe állanak a gyerekek. Mondja az egyik: játszunk sárjátékot. Jól jó! — kiabál a többi. Mindenik nagyon szereti a sárjátékot. De ki kezdje? Ekkor előáll a játékredező és az alábbi makámát mondja, sorjába, körbe, mindenik szónál egy játékosra mutat és akire az utolsó szó, a „zsupsz” esik, az lesz a kezdő.)

Ó ez a kicsoda, pocsoya, locsoja — ragacsos, degecses, locsogós kocsonya, — moesaras kelevény, becsinált nyavaja — jaj... — kuli-mász, kaviár, ingovány, rekettye, — nem tudom lépek-e, uszok-e, megyek-e? — tántorgok, csoszogok, tipegek, totyogok, — billenek, hőkölök, hasalok, potyogok, — jaj... — lekvár is, deget is, agyag és rétes, — csiriz, is kovász is, suviksz is, rémes, — iszapos, mártásos, maszatos, krémes, — jaj... — cipőmbé becepege, bekuszik, bedagad, — kinyomul, kicsorog, betódul, betapad, — bemászik, megnyugszik, ott marad, beragad — jaj... — az uton apad és árad és rántás, — freccsenő, loccsanó, csuppanó csárdás, — bugyogó, csafakos, iszapos örvény — fekete szurok és izé és örmény, — jaj... — rongy, enyv, geny, iz, pép, — görcs, gaz, hab, víz, lép, — méz, máz, must, zsir, háj — locs, pocs, lágy, vaj, sár, — hinta, palinta — csokoládé, palacsinta — zsupsz!!

Egy.

— A reformáció évfordulója. Okt. 31-ét, a reformáció évfordulóját városunk reformátusai is a szokásos ünnepiességgel ülik meg. Nevezett nap délelőtt 10 órakor istentisztelet lesz, melyen Szabó Ferenc lelkész fog prédikálni. Este szeretetvendégség lesz a Vigadóban, melynek műsorát lapunk más helyén közöljük. Október 31-ike ünnepe minden protestáns embernek, városunk reformátusai is ünnepeljük meg e napot.

— Őszi sokadalom. A szokásos őszi sokadalom ma volt városunkban.

— A Magyar Nemzeti Párt és a Magyar Néppárt fuziója. A Magyar Szövetség és a Magyar Nemzeti Párt közötti hosszabb ideje folyó fuzió tárgyalások eredményével jártak, szombaton délután a kiküldött bizottságok megegyeztek, a fuzió tárgyában végleges megállapodás történt. Eszerint mind a két politikai párt feloszlik, illetve egy új „Magyar Párt”-ban egyesül. Minden választókerületben minden 20 éven felüli magyar férfit és nőt összehívják, hogy megválasszák kiküldöttjeiket, akik a Kolozsvárt tartandó nagygyűlésen Erdély vidéki magyarságát fogják képviselni s itt fog végbemenni a végleges országos szervezkedés. Nemsokára egy a magyar kisebbséghez intézett kiáltvány jelenik meg.

— Templomi hangverseny. Holnap, vasárnap d. e. fél 11 órakor lesz a ref. templomban Zeti és Simay matinéje. Városunkban ez az első ilyen templomi hangverseny, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét. A matiné programját itt adjuk:

1. Megnyitó orgonaszám.
2. a) Max Bruch koncerttrészet. (Hegedűszó)
- b) Tschaiowsky: Canzonetta. (orgonakísérettel.)
3. César Frank: Grande piece symphonique. Orgonaszó.
4. a) Mendelssohn: Andante. (Hegedűszó)
- b) Bach: Airo. (orgonakísérettel.)
- c) Vieuxtemps: Andante.
5. Enrico Bossi: Finale (Orgonaszó.)

A matinére nincs beléptidő, tekintve azonban azt, hogy az orgonaalap javára rendezik, adományokat szívesen elfogadnak a templom bejáratánál elhelyezett urnánál.

— Bethlen-ünnepély Sepsiszentgyörgyön. Október 31-én, kedden a reformáció évfordulójának megünneplésével kapcsolatban a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó kolegium Bethlen Gábor emlékünnepélyt rendez. Ugyanekkor tartja meg a Rikánbelői Kommunitás Kálvin Szövetség alakuló közgyűlését.

— Adomány. Dr. Elekes Béla ügyvéd az Erzsébet árvaház javára 200 leut adott lapunk útján, melyért ezúton is fogadjuk köszönetünket.

— Szeretetvendégség. Amiről már megemlékeztünk, a Konf. Egyesülete okt. 31-én, a reformáció évfordulóján szeretetvendégséggel összekapcsolt tea-estét rendez a Vigadóban. Erre vonatkozólag a következő meghívóval fordul az egyesület közönségünkhöz: Okt. 31-én este 8 órakor tartja a Konfirmáltak Egyesülete a maga szeretetvendégségét a Vigadó nagytérmeiben, melyre ez uton, ez alkalommal is ismételtén felhívjuk testvéreink figyelmét. A szeretetvendégség műsora:

Tebenned biztunk eleitől fogva.

Imát mond: D. Pál Lajos ref. lelkész.

Enekel a Konf. Egyesülete vegyeskara.

Beszéd, tartja: Szabó Ferenc ref. lelkész.

Zene: Zeti és Simay főgimn. tanárok.

Szaval: Kovács Lajos.

Enekel: A Konf. Egyesülete vegyeskara.

— A lupényi halálbánya. A lupényi szénbányában újból szerencsétlenség történt. Ezúttal a bányalég volt a katasztrófa okozója, melynél 7 munkás lelte a halálát.

— A magyar, román, német, francia nyelveket szóban és írásban bíró, közigazgatási- és bírósági beadványok, kereskedelmi levelezések fordításában jártas, középkorú köztisztviselő azonnali belépésre alkalmazást keres; román és francia nyelvből lekéket ad. — Cim megtudható a kiadóhivatalban.

A torjai »Begyünkő» nevű erdőből 12 1/2 hold november 1-én, szerdán délután 3 órakor az altorjai községéknél tartandó önkéntes magánárverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik.

Árverési feltételek megtudhatók öv. Farkas Lajosnál, Kézdivásárhelyen.

Tudomására hozom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy lakásomat a Kanta-utca Csoma Sándor-u. 11. sz. al (Kovács-szer) helyeztem át. — A n. é. közönség szíves pártfogását kérve továbbra is, maradok kiváló o. tisztelettel: DÉZSI PÁL, cipész-mester.

A n. é. közönség b. tudomására hozom, hogy üzletembe nagyobb mennyiségű inga-, fali-, vecker- és zsebóra, valamint ékszer áru érkezett.

Vétel-kötelezettség nélkül megtekinthetők. Továbbá elvállalom mindennemű órák és ékszerek javítását jótállás mellett. Tört aranyat, ezüstöt és értékes kőveket a legmagasabb áron veszek, vagy becserélek.

Hatházy Zsigmond, órák és ékszerész.

Utípodgyásztát biztosíthatja kedvező feltételek és díjtétel mellett a Franco-Romana általános biztosító r.-t. Kézdivásárhelyi főügynökségénél, a Kézdivásárhelyi Takarékpénztárnál és a brassói vezérügynökségnél.

— Brasov, Virágosor 14.

Szeszgyárosok és géptulajdonosok figyelmébe!!

Gazdasági és szeszgyári gépjavító-műhely!

Értesitem a közönséget, hogy a gőzfürdővel kapcsolatban a mai kor igényeinek megfelelő gépjavító műhelyt rendeztem be, ahol elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m.: gőzgépek, gazdasági gépek, motorok, szeszgyári és rézművek, kutszivattyúk, fegyverek, írógépek és varrógépek javítását; üzemek berendezését.

Elsőrendű munkaerővel rendelkezem. Műhelyem gőzerőre van berendezve. Ajánlom mindenki figyelmébe. Elvem: pontos, gyors, olcsó és jó munka kiadása, miről szíves meggyőződését kérem.

BOGDÁN ARTHUR,
gépjavító-műhelye.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.